DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XXV | Warszawa, dnia 15 marca 1948 r. | Nr 5

TREŚĆ:

Część A.

Dział Ogólny.

Dział Ogólny.

74

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r. w sprawie zasad przeprowadzania rewizji cen.

§ 1.

Zarządzenie niniejsze reguluje zasady przeprowadzania rewizji cen robót zlecanych przez wszystkie organa podległe Ministrowi Komunikacji i dotyczy robót budynkowych, instalacyjnych i inżynierskich.

§ 2.

1. Roboty budynkowe i instalacyjne obejmują wszelkie roboty w budynkach i dla potrzeb tych budynków.

2. Roboty inżynierskie obejmują roboty mostowe, drogowo - kołowe, drogowo - kolejowe, drogowo - wodne, budowy zakładów wodnych i zbiorników wodnych oraz wszystkie inne terenowe prace techniczne.

§ 3.

Rewizja cen może nastąpić tylko na skutek pisemnego wystąpienia jednej ze stron (zleceniodawcy lub przedsiębiorcy).

§ 4.

Podstawą do występowania o rewizję cen umownych mogą być:

1) zmiana stawek płac w obowiązujących umowach zbiorowych;

2) zmiany cen materiałów ustalone przez właściwe władze;

3) wydanie ustaw socjalnych, skarbowych i innych wpływających za zmianę generaliów;

4) zmiany taryf przewozowych.

§ 5.

1. Rewizja cen może nastąpić, o ile zmiany składników wymienionych w § 4 zajdą pomiędzy datą odbycia przetargu, a umownym terminem ukończenia robót lub terminem odroczonym bez winy wykonującego roboty oraz o ile przebieg robót jest zgodny z zatwierdzonym harmonogramem.

2. Zmiany składników wymienionych w § 4, które zaszły po ukończeniu robót (w okresie gwarancyjnym) nie mogą stanowić podstawy do rewizji cen.

3. W stosunku do robót oddawanych z wolnej ręki, które zostały podjęte na podstawie zwykłego zlecenia, a formalna umowa została zawarta w terminie późniejszym, za datę przewidzianą w ust. 1 należy uważać datę faktycznego zlecenia robót.

§ 6.

Za podstawę do rewizji cen należy brać zawsze umowę, ustalając każdorazowo wartość robót wykonaną przed zwyżką cen.

§ 7.

1. W kosztorysie umownym, służącym za podstawę do rewizji cen wymagany jest szczegółowy podział cen na materiały i robociznę.

2. Podział, o którym mowa w ust. 1 winien być zastosowany w obrębie każdej pozycji kosztorysu umownego.

3. Jeżeli w kosztorysie umownym stosunek poszczególnych cen na materiały i robociznę nie odpowiada stosunkowi przyjętemu w kosztorysie urzędowym za podstawę do rewizji cen służy stosunek przyjęty w kosztorysie urzędowym.

4. Postanowienie ustępu poprzedniego nie ma zastosowania, jeżeli różnica wynosi nie więcej niż 10% cen kosztorysu urzędowego.

§ 8.

Jeżeli w zawartych już umowach brak kosztorysów umownych z podziałem na robociznę i materiały to:

1) w stosunku do robót inżynierskich należy przeprowadzić go według podziału zastosowanego w kosztorysach urzędowych odnośnych robót;
2) w stosunku do robót budynkowych i instalacyjnych podział ten należy przeprowadzić według załącznika Nr 1. tabela 1.

§ 9.

Rewizję cen należy w zasadzie przeprowadzać metodą syntetyczną to znaczy przy zastosowaniu współczynników zwyżek cen ustalonych zarówno dla materiałów, jak i robocizny poszczególnych kategorii robót według załączników Nr 1 tabela 2,3,4 i 4a dla materiałów, Nr 2 tabela 1 i 2 dla robocizny.

§ 10.

1. Współczynniki zwyżek cen na materiały podane w załącznikach Nr 1, tabela 2,3,4, i 4a, mają zastosowanie wówczas, gdy przedsiębiorca wykonuje roboty z materiałów własnych.

2. Jeżeli część zasadniczych materiałów (np. drzewo, cement, żelazo) dostarcza zleceniodawca, należy stosować współczynnik obliczony według wzoru podanego w załączniku Nr 3.

§ 11.

1. Na żądanie jednej ze stron rewizja cen będzie przeprowadzona metodą analityczną w następujących przypadkach:

1) gdy kosztorys umowny został sporządzony na podstawie analizy dołączonej do umowy;
2) gdy powierzenie robót nastąpiło po cenach wyższych niż przewidziane w kosztorysie urzędowym;
3) gdy chodzi o rewizję cen materiałów przy robotach dróg i mostów na drogach kołowych oraz przy masowych robotach wodnych.

2. Przy rewizji cen materiałów użytych do robót wykonywanych na drogach kołowych (ust. 1 pkt. 3) dopłata równa się rzeczywistej, udowodnionej różnicy kosztów zakupu loco wytwórnia z uwzględnieniem generaliów przyjętych **dla dopłat**, według załącznika Nr 4 tabela 1, 2 i 3 oraz załącznika Nr 5.

§ 12.

Przy przeprowadzaniu rewizji cen metodą analityczną należy stosować generalia według załącznika Nr 4 tabele 1, 2 i 3 oraz załącznika Nr 5.

§ 13.

W stosunku do przedsiębiorstw państwowych i Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego należy przyjąć następujący tryb postępowania, jeżeli wystąpią o przyznanie im wyższych współczynników niż ustalone:

1) przeprowadza się tymczasowo rewizję cen w trakcie trwania robót według ustalonych współczynników i dokonuje dopłat;
2) po ukończeniu robót przedsiębiorstwo przedstawia rzeczywistą ilość robotniko-godzin wszystkich kategorii na podstawie dziennika budowy lub list płacy, przy czym ilości i kategorie te muszą odpowiadać normom przyjętym dla odpowiednich robót;
3) przedstawione ilości należy przeliczyć najpierw według cen obowiązujących przed rewizją a następnie po rewizji;
4) porównując wyniki przeliczeń otrzyma się współczynnik wzrostu cen, na podstawie którego należy przeprowadzić ostateczną rewizję cen.

§ 14.

Przy zawieraniu umów zleceniodawca obowiązany jest zamieścić w umowie klauzulę o dopuszczalności rewizji cen wyłącznie na zasadach ustalonych niniejszym zarządzeniem.

§ 15.

1. Ustala się następujące kompetencje do zatwierdzania wniosków o rewizję cen:

1) dyrektorzy departamentów M. K. do 20 milionów zł;
2) dyrektorzy kolei państwowych, dróg wodnych. zarządów odbudowy k. p., okręgowych zarządów budowy mostów drogowych, dyrektor odbudowy W. W. K. oraz naczelnicy wydziałów komunikacyjnych w urzędach wojewódzkich do 5 milionów zł z zastrzeżeniem, że w przypadku stosowania metody analitycznej rewizje cen, przekraczające 1.500.000 zł należy przedkładać do wiadomości Ministerstwu Komunikacji,

2. Kompetencje ustalone w ustępie poprzednim są niezależne od kompetencji ustalonych do zawierania umów na dostawy i roboty.

§ 16.

Wnioski o zatwierdzenie rewizji cen techniczno - fachowe komórki zleceniodawcze obowiązane są przed przedłożeniem do zatwierdzenia uzgodnić z właściwymi komórkami finansowymi i prawnymi.

§ 17.

Przy rewidowaniu cen robót opłaconych z góry zaliczką ustala się następujący tryb postępowania:

1) przyjmuje się, że z sumy udzielonej zaliczki przedsiębiorca prywatny otrzymał za organizację robót:
   a) budynkowych i instalacyjnych — kwotę do wysokości 7,5% sumy kosztorysu umownego,
   b) inżynierskich — kwotę do wysokości 10% sumy kosztorysu umownego;
2) z sumy udzielonej zaliczki przedsiębiorstwo państwowe otrzymało na organizację robót kwotę do wysokości 15% sumy kosztorysu umownego;
3) część zaliczki pozostałą po odjęciu kwot przeznaczonych na organizację robót zalicza się na zakup materiałów.

§ 18.

1. Rachunki za robociznę do wysokości części zaliczki, przyznanej na organizację robót, nie podlegają rewizji cen.

2. Nie podlega również rewizji cen koszt materiałów w wysokości części zaliczki przeznaczonej na zakup materiałów z wyjątkiem przypadku, gdy zaliczki były rozchodowane na zakup materiałów w instytucjach państwowych a ceny materiałów uległy zwyżce przy dostawie.

3. Sposób przeliczenia dopłat z wyłączeniem zaliczki podany jest w załączniku Nr 6 — wzory 1 i 2.

§ 19.

W przypadku gdy udzielona zaliczka pokrywa zarówno koszty organizacji robót jak i koszty materiałów i nie zostanie wyczerpana do momentu zwyżki cen to pozostała reszta zaliczki będzie traktowana jako zaliczka na robociznę i podlega rewizji.

§ 20.

Zarządzenie niniejsze nie ma zastosowania:

1) do umów już zawartych, w których podano odmienne zasady przeprowadzenia rewizji cen;
2) do umów, co do których rewizja cen została już przeprowadzona.

§ 21.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą:

1) zasady przeprowadzania rewizji cen umownych robót obowiązujące w resorcie Ministerstwa Komunikacji z dnia 23 sierpnia 1947 r. Nr V-4-508-4-47;
2) zasady przeprowadzania rewizji cen umownych w zakresie działania Departamentu Dróg Kołowych z dnia 23 stycznia 1947 r. Nr IX-2-01-92-46;

oraz wszelkie wydane zarządzenia i okólniki w zakresie uregulowanym niniejszym zarządzeniem.

Nr I. 1-0-27-48.

Załącznik Nr 1.
do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r.

TABELE

dla obliczania rewizji cen materiałów za pomocą współczynników metodą syntetyczną dla poszczególnych działów robót.

Dla działów robót inżynierskich nie wymienionych w poniższych tabelach należy ustalać zwyżkę cen na materiały metodą analityczną.

1) W wypadku, gdy kosztorysy umowne nie są rozbite na materiały i robociznę wówczas odnośny podział przeprowadza się według tabeli 1.

Tabela 1.

L. p.	Rodzaj robót	Koszt materjału w stosunku do całości kosztu w %
1.	Murarskie	60
2.	Posadzkowe	70
3.	Betonowe i żelbetonowe	65
4.	Tynkowe	25
5.	Ciesielskie	65
6.	Stolarskie	45
7.	Kowalskie i ślusarskie	45
8.	Malarskie	35
9.	Szklarskie	70
10.	Blacharskie, krycie dachów blachą	65
11.	Krycie dachów dachówką	55
12.	Krycie dachów papą	45
13.	Zduńskie	65
14.	Różne drobne	70
15.	Wodociągowo - kanalizacyjne	65
16.	Gazowe	60
17.	Centralne Ogrzewanie	65
18.	C. O. kotłowe	75
19.	Elektryczne	65

2) Za podstawę do ustalania podwyżki bierze się koszt materiałów dla danego rodzaju robót wg. tabeli 2, 3 i 4.

Tabela 2.

Podwyżka cen może dotyczyć tylko robót lub części robót wykonanych od 1.VI. 46 r. na podstawie umów zawartych do 30.IV. 46 r.

L. p.	Rodzaj robót	Współczynnik podwyżki dla materiałów
1.	Murarskie	1,27
2.	Posadzkowe	1,18
3.	Betonowe i żelbetonowe	1,28
4.	Tynkowe	1,11
5.	Ciesielskie	[illegible]
6.	Stolarskie	1,18
7.	Kowalskie i ślusarskie	1,60
8.	Malarskie	1.05
9.	Szklarskie	1,12
10.	Blacharskie, krycie dachów blachą	1,43
11.	Krycie dachów dachówką	1,42
12.	Krycie dachów papą	1,12
13.	Różne drobne	1,25
14.	Zduńskie	1,32
15.	Wodociągowo - kanalizacyjne	1,26
16.	Gazowe	1,30
17.	Centralne ogrzewanie	1.22
18.	C. O. kotłowe	1.28
19.	Elektryczne *)	1,10

Uwaga *) obejmuje jedynie podwyżkę cen kabli, rurek bergmanowskich, przewodów, (nie zaistniała w okresie powyższym zwyżka na osprzęt i drobne materiały instalacyjne).

W tabeli 2 uwzględniono zwyżki powstałe w okresie od 1.IV. do 1.VI. 1946 r.

Tabela 3.

Dla robót wykonanych od 1.X. 46 r. na podstawie umów zawartych do 30 czerwca 1946 r.

L. p.	Rodzaj robót	Współczynnik podwyżki dla materiałów
1.	Murarskie	1,08
2.	Posadzkowe (terrakota, lastrica i klepka dębowa)	1.46
3.	Betonowe i żelbetonowe	1,26
4.	Tynkowe	1,27
5.	Ciesielskie	1,06
6.	Stolarskie	1,06
7.	Kowalskie i ślusarskie	1,09
8.	Malarskie	1.13
9.	Szklarskie	1,00
10.	Blacharskie, krycie dachów blachą	1,00
11.	Krycie dachów dachówką	1,03
12.	Krycie dachów papą	1,20
13.	Zduńskie	1,17
14.	Wodociągowo - kanalizacyjne	1.24
15.	Gazowe	1,29
16.	Centralne ogrzewanie	1,23
17.	Elektryczne	1.27

W tabeli 3 uwzględniono zwyżki powstałe w okresie od 1.VI. do 1.X, 46 r.

Tabela 4.

Dla robót wykonanych od 1.IV. 47 r. na podstawie umów zawartych do dnia 10 marca 1947 r.

L. p.	Rodzaj robót	Współczynnik podwyżki dla materiałów
1.	Murarskie	1,30
2.	a) Posadzkowe z terrakoty	2,11
	b) Posadzkowe z klepki dębowej	1,86
3.	Betonowe i żelbetonowe	1.39
4.	Tynkowe	1,25
5.	Ciesielskie	1.42
6.	Stolarskie	1,31
7.	Kowalskie i ślusarskie	1.51
8.	a) malarskie olejne	1.85
	b) malarskie klejowe	1.18
9.	Szklarskie	2,35
10.	Blacharskie, krycie dachów blachą	2,20
11.	Krycie dachów dachówką	1.38
12.	Krycie dachów papą	1,68
13.	Zduńskie	1,41

W tabeli 4 uwzględnione są zwyżki powstałe w okresie od 1.X. 1946 r. do 1.IV. 1947 r.

Tabela 4a.

Dla robót wykonanych od 1.V. 1947 r. na podstawie umów zawartych do 1.IV. 1947 r.

a)	przy robotach wodociąg.-kanaliz.	1.51
b)	przy robotach gazowych	1,42
c)	przy robotach centraln. ogrzew.	1,38

Załącznik Nr 2.
do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r.

Tabele dla obliczania rewizji cen robocizny za pomocą współczynników metodą syntetyczną dla robót budynkowych, instalacyjnych oraz inżynierskich z podziałem na województwa, miejscowości i okresy wykonywania robót.

TABELA 1.

Współczynniki zwyżek cen umownych robocizny należy stosować do robót wykonanych po datach wejścia w życie układów zbiorowych na podstawie umów opartych na przetargach odbytych do dnia podwyżki.

L. p.	Wyszczególnienie	Współczynniki podwyżki kosztów robocizny		
		1	2	3
		Roboty budynkowe i instalacyjne	Roboty inżynierskie za wyjątkiem robót wyszczególnionych w rubryce 3.	Roboty stalowe (warsztatowe i montażowe) ciesielskie żelazo betonowe (nie dotyczy to robót betonowych.)
1.	**Województwo Warszawskie od 1.XII.46 r.** m. st. Warszawa	1.125	1.15	1.15
2.	**Województwo Gdańskie od 16.XII.46 r.** . . .	1.069	1.10	1.10
3.	**Województwo Szczecińskie od 16.XII.46 r.** . .			
	a) m. Szczecin, Kamień i Kołobrzeg, powiaty Koszalin, Zagórze, Uchań, Wołyń Nowogródzki, Gryfin, Chojn'ce nad Odrą . .	1.061	1.08	1.08
	b) pozostałe rejony województwa . . .	1.087	1.10	1.10
4.	**Województwo Pomorskie od 1.I.47 r.**	1.10	1.15	1.10
5.	**Województwo Łódzkie od 15.XII.46 r.**			
	a) m. Łódź	1.119	1.16	1.16
	b) pozostałe rejony województwa . . .	1.13	1.18	1.18
6.	**Województwo Poznańskie od 22.XI.46 r.** . . .	1.325	1.35	1.40
7.	**Województwo Śląskie od 1.XII.46 r.**	1.185	1.30	1.20

TABELA 2.

Współczynniki zwyżek cen umownych robocizny. Należy stosować do robót wykonywanych po 1 maja 1947 r. na podstawie umów opartych na przetargach odbytych do dnia 30.IV.1947 r.

1.	**Województwo Warszawskie**			
	a) m. st. Warszawa		1.35	1.35
	b) pow'aty: warszawski, radzymiński, makowski, pułtuski, pszasnyski, ostrowsko-mazowiecki, ostrołęcki, rejon m'asta Warki, pow. grójeckiego (gmina Czersk, Konary i m. Warka) m. Grodzisk i Żyrardów .	1.40	1.45	1.45
	c) pozostałe rejony województwa warszawskiego	1.45	1.50	1.50

L. p.	Wyszczególnienie	Współczynniki podwyżki kosztów robocizny		
		1	2	3
		Roboty budynkowe i instalacyjne	Roboty inżynierskie za wyjątkiem robót wyszczególnionych w rubryce 3.	Roboty stalowe (warsztatowe i montażowe) ciesielskie i żelazo betonowe (nie dotyczy to robót betonowych.)
2.	**Województwo Lubelskie**	1.26	1.30	1.30
3.	**Województwo Krakowskie**			
	a) m. Kraków	1.55	1.65	1.60
	b) powiaty chrzanowski i bielski	1.45	1.55	1.50
	c) pozostałe rejony województwa krakowskiego	1.40	1.50	1.45
4.	**Województwo Kieleckie**	1.45	1.50	1.40
5.	**Województwo Białostockie**	1.45	1.55	1.55
6.	**Województwo Gdańskie**			
	a) m. Gdańsk, Sopot, Gdynia oraz powiaty Gdański i Morski	1.50	1.55	1.55
	b) pozostałe rejony województwa gdańskiego	1.40	1.45	1.45
7.	**Województwo Szczecińskie**			
	a) m. Szczecin, Kamień i Kołobrzeg . . .	1.45	1.50	1.50
	b) powiaty Koszalin, Zagórze, Uchań, Wołyń Nowogródzki, Gryfin, Chojnice nad Odrą .	1.26	1.35	1.35
	c) pozostałe rejony województwa Szczecińskiego	1.40	1.40	1.45
8.	**Województwo Pomorskie**	1.55	1.55	1.65
9.	**Województwo Łódzkie**			
	a) m. Łódź, Zgierz i Pabianice	1.50	1.60	1.65
	b) pozostałe rejony wojew. Łódzkiego . .	1.45	1.60	1.60
10.	**Województwo Poznańskie**			
	a) tereny Ziem Odzyskanych wojew. Poznańskiego	1.30	1.30	1.40
	b) m. Poznań i pozostałe rejony wojew. Poznańskiego	1.55	1.55	1.65
11.	**Województwo Olsztyńskie**			
	a) m. Olsztyn	1.33	1.45	1.40
	b) pozostałe tereny województwa olsztyńskiego	1.26	1.30	1.30
12.	**Województwo Wrocławskie**			
	a) m. Jelenia Góra, Kamienna Góra, Wałbrzych	1.50	1.55	1.50
	b) m. Wrocław i pozostałe tereny wojew. Wrocławskiego	1.40	1.45	1.45
13.	**Województwo Śląskie**	1.60	1.60	1.70
14.	**Województwo Rzeszowskie**	1.30	1.35	1.35

Uwaga: W odniesieniu do przetargów, które się odbyły w okresie 1.IV. — 30.IV. 1947 r. W wypadkach nasuwających wątpliwości co do podstaw kalkulacji, należy sprawdzić drogą analizy wysokość kalkulowanej robocizny, z wyjątkiem ofert zawierających zastrzeżenia, że kalkulacja została przeprowadzona na podstawie stawek układu zbiorowego pracy obowiązującego do dnia 30.IV.47 r.

Załącznik Nr 3.

do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r.

WZÓR

przeliczenia współczynnika

dla rewizji cen materiałów w wypadku gdy zleceniodawca dostarcza bezpłatnie jeden z głównych składników danej pozycji kosztorysu umownego (Na przykład cement — przy wykonaniu betonów).

Umowna cena jednostkowa wykonania betonu (o zawartości cementu 300 kg/m³ — cement dostarcza P.K.P loco budowa bezpłatnie) wynosi **1.300 zł/m³**.

W okresie rewizji cen materiałów dla robót wykonanych po 1.X.46 r. (na zasadzie umów zawartych przed 1 lipca 1946 r.) współczynnik wzrostu kosztów materiałów dla betonów wynosi **1.26**.

Ogólna wartość materiałów przed rewizją cen łącznie z cementem: $K_1 = K_m + K_c$.

W tym K_m — koszt wszystkich materiałów oprócz cementu jest ceną jednostkową kosztorysu umownego, (1.300 zł) zaoferowaną przez firmę w założeniu, że cement potrzebny do robót otrzymuje bezpłatnie loco budowa, łącznie z generaliami pozostałych materiałów. W cenę tę są również wkalkulowane koszta związane z manipulacją cementu na budowie, a mianowicie: magazynowanie, zabezpieczanie i ryzyko stąd pochodzące, oraz przewozy lokalne. Tego rodzaju generalia manipulacyjne wynoszą około 8% wartości materiału loco budowa przy robotach budynkowych i 9% przy robotach inżynieryjnych (w naszym przykładzie — cementu).

Pozostała część generalii (to znaczy 25 — 8 = 17% dla robót budowlanych lub 29 — 9 = 20% dla robót inżynierskich), która zawiera finansowanie, podatek obrotowy, opłaty branżowe, koszta centrali i zysk firmy, winna być doliczana do wartości cementu dostarczonego przez zleceniodawcę bezpłatnie i stanowić będzie drugi składnik — K_c Wkalkulowanie w K_c wspomnianych generalii nie może być pominięte za względu na to, że zleceniodawca nie powinien sobie doliczać pozycji zysku lub podatku obrotowego od dostarczonych przez siebie materiałów — natomiast muszą one być wliczone, ze względu na to, że mnożniki zwyżek, podane do korzystania przy rewizji cen systemem syntetycznym są skalkulowane łącznie z pełnymi generaliami do wszystkich materiałów, stanowiących pozycję ceny na materiały danej roboty i wyłączenie jednego ze składników tej ceny winno być przeprowadzone łącznie z generialiami, dla otrzymania prawidłowego współczynnika dla pozostałych materiałów.

K_c — koszt dostarczonego przez P.K.P. cementu na m³ betonu wraz z generaliami.

$$K_c = (0{,}300 \times 815 \text{ zł.} + t) \times 1{,}17 = (245 + 105) \times 1{,}17 = 410 \text{ zł/m}^3$$

W tym 300 kg ilość cementu na m³ betonu.

815 zł — koszt urzędowy 1 t cementu przed zwyżką,

1800 zł — koszt urzędowy 1 t cementu po zwyżce,

t = 105 zł/m³ — różne koszta transportu zleceniodawcy,

17% — jest to różnica pomiędzy pełnymi generaliami i częścią generalii wliczoną w cenę jednostkową umowną, za magazynowanie cementu na budowie.

$$1)\ K_1 = K_m + K_c = 1300 + 410 = 1710 \text{ zł/m}^3.$$

Po zaistniałych zwyżkach cen na materiały, to jest od 1.VI. do 30.IX.46 r. dla robót wykonanych po 1.X.46 r.

2) $K_2 = K_m'' + K_c''$ z uwzględnieniem zaistniałej podwyżki w/g ustalonego mnożnika 1,26 dla robót betonowych.

$$K_2 = K_1 \times 1{,}26 = 1710 \times 1{,}26 = 2155 \text{ zł/m}^3$$

$K_c'' = K_c' +$ zwyżka kosztu cementu $= 410 + (1800 - 815) \times 0{,}300 \times 1{,}17 \times 0{,}90 = 410 + 985 \times 0{,}300 \times 1{,}17 \times 0{,}90 = 410 + 311 = 721$ zł/m³ *).

3) $K_m'' = K_2 - K_c'' = 2155 - 721 = 1434$ zł/m³ — zrewidowana cena umowna

4) Zwyżka dla pozostałych materiałów do betonu wraz z generaliami.

1434 — 1300 = 134 zł/m³ co stanowi około 10% zwyżki do ceny umownej.

Uwaga *) K_c' w drugim równaniu równa się K_c o ile t i generalia w okresie rewizji są te same co i przed rewizją w przeciwnym wypadku należy K_c' obliczyć ponownie.

0,90 współczynnik stosowany przez Ministerstwo Odbudowy dla dopłat, który odpowiada w przybliżeniu stosunkowi $\frac{1 + G \text{ dla dopłat}}{1 + G \text{ pełnych}}$ stosowane we wzorach M. K.

na przykład: $\frac{1{,}47}{1{,}65} = 0{,}90$

Załącznik Nr 4.
do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r.

ZESTAWIENIE.

wysokości generaliów, jakie należy stosować w różnych przypadkach dla przeprowadzenia analiz przy sporządzaniu kosztorysów urzędowych i rewizji cen.

TABELA 1.

	Wyszczególnienie robót.	Generalia obowiązujące od 1.I. do 1.V.47 r.					
		A. Roboty zasadnicze umowne.		B. Roboty dodatkowe (nieprzewidziane nowe pozaumowne)*)		C. Generialia dla dopłat przy rewizji cen	
		Roboc.	Mater.	Roboc.	Mater.	Roboc.	Mater.
A.	**Budynkowe.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	65%	25%	60%	23%	47%	12%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	63%	24%	58%	22%	46%	11%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	58%	20%	54%	18%	41%	8%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	42%	11%	—	—	—	—
B	**Instalacyjne.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	70%	25%	65%	23%	52%	12%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	68%	24%	63%	22%	50%	11%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	63%	20%	58%	18%	46%	8%
4	Dla rob. wyk. syst.. gospod.	47%	11%	—	—	—	—
C.	**Drogowo-kołowe.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	76%	26%	64%	20%	58%	15%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	74%	25%	62%	19%	56%	14%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	69%	21%	57%	15%	52%	10%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	50%	12%	—	—	—	—
D.	**Mostowe i wodne.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	86%	29%	71%	22%	64%	16%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	84%	28%	69%	21%	62%	15%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	79%	24%	64%	17%	57%	11%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	56%	12%	—	—	—	—

Uwaga:*) 1) Roboty nieprzewidziane umową ilościowo, ponad 25% kosztorysu umownego (patrz Załącznik Nr 2 § 9, p. 1 i § 11, p. 3 do przepisów Z. 7).
2) Roboty związane z całością budowy, które przy zawarciu umowy nie były przewidziane nawet co do rodzaju robót, (patrz Załącznik Nr 3, § 5, p. 1 do przepisów Z. 7).

T A B E L A 2.

	Wyszczególnienie robót	Generalia obowiązujące po 1 maja 1947.					
		A. Roboty zasadnicze umowne		Roboty dodatkowe (nieprzewidziane nowe pozaumowne)*)		C. Generalia dla dopłat przy rewizji cen	
		Roboc.	Mater.	Roboc.	Mater.	Roboc.	Mater.
A.	**Budynkowe.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	65%	25%	60%	23%	47%	12%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	63%	24%	58%	22%	46%	11%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	58%	20%	54%	18%	41%	8%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	42%	11%	—	—	—	—
B.	**Instalacyjne.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	70%	25%	65%	23%	52%	12%
2	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	68%	24%	63%	22%	50%	11%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	63%	20%	58%	18%	46%	8%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	47%	11%	—	—	—	—
C.	**Drogowo-kołowe.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	67%	26%	56%	20%	50%	15%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	65%	25%	54%	19%	48%	14%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	60%	21%	50%	15%	44%	10%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	44%	12%	—	—	—	—
D.	**Mostowe i wodne.**						
1.	Dla firm opłacających 4% podatek obrotowy .	78%	29%	63%	22%	57%	16%
2.	jak wyżej 3% pod. obr. (SPB)	76%	28%	61%	21%	55%	15%
3.	Zmniejszone dla przedsiębiorstw państwowych nie opłacających 4% pod. obr. (PPRK) . .	71%	24%	56%	17%	51%	11%
4.	Dla rob. wyk. syst. gospod.	50%	12%	—	—	—	—

Uwagą:*) 1) Roboty nieprzewidziane umową ilościowo, ponad 25% kosztorysu umownego (patrz Załącznik Nr 2 § 9, p. 1 i § 11, p. 3 do przepisów Z. 7).

2) Roboty nowe związane z całością budowy, które przy zawarciu umowy nie były przewidziane nawet co do rodzaju robót, (patrz Załącznik Nr 3, § 5, p. 1 do przepisów Z. 7).

TABELA 3.

Generalia dla robót wykonywanych po 1.I.48 r. z uwzględnieniem składek na Fundusz Zasiłków Rodzinnych.

Wyszczególnienie robót	A. Roboty zasadnicze umowne		B. Roboty dodatkowe		C. Generalia dla dopłat	
	Roboc.	Mater.	Roboc.	Mater.	Roboc.	Mater.
A. Budynkowe						
a. Dla sporządzania kosztorysów urzędowych przy wykonywaniu robót przez przedsiębiorstwa	75	25	70	23	57	12
b. Dla robót wykonywanych systemem gospodarczym	50	11	—	—	—	—
B. Instalacyjne.						
a. Jak wyżej	80	25	75	23	62	12
b. „ „	55	11	—	—	—	—
C. Drogowo-kołowe						
a. Jak wyżej	80	27	73	23	61	15
b. „ „	54	13	—	—	—	—
D. Mostowe i wodne						
a. Jak wyżej	90	29	80	24	68	16
b. „ „	64	14	—	—	—	—

Uwagi: 1. Przy robotach prowadzonych na podstawie umów zawartych przed 1 stycznia 1948 r. zleceniodawcy powinni wpłacać przedsiębiorcom kwoty faktycznie wpłacone na Fund. Zasiłk. Rodz. do Ubezpieczalni Społecznej według pokwitowań tejże, uwzględniając zniesienie obowiązku dotychczasowych wpłat 2% na Fundusz Pracy, — względnie według akceptowanego przez Ubezpieczalnię wyliczenia się z bezpośrednio wypłaconych zasiłków.

2. Przy wycenianiu kosztorysów urzędowych jako orientacyjnych przy kontroli kosztorysów przetargowych, przy powierzaniu robót z wolnej ręki i przy kalkulacji robót dodatkowych należy stosować generalia w/g tabeli 3.

3. Termin stosowania powyższych uwag ustala się: ad 1) — od 1 stycznia 1948 r. ad 2) — od 1 lutego 1948 r.

Załącznik Nr 5.
do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r.

W z ó r

dla współczynn ka „W"

przy zmianach kosztów ceny jednostkowej robocizny lub materiałów oraz przy zmianie wysokości generalii, obejmujący wszystkie wypadki tych zmian.

$$W = \frac{(1 + G_3) + \quad + G_4)}{1 + G_1}$$

gdzie: p — wzrost procentowy kosztów robocizny lub materiałów „netto" (bez generalii).

G_1 — pełne generalia w okresie przed rewizją,

G_2 — generalia dla dopłat w okresie przed rewizją,

G_3 — pełne generalia w okresie rewizji,

G_4 — gener. dla dopłat w okresie rewizji.

I. przy zmian e i generalii, i kosztów roboc. lub mater.

$$W_1 = W.$$

II. W wypadku gdy jest tylko zmiana kosztów robocizny lub materiałów (generalia bez zmian $G_3 = G_1$ i $G_4 = G_2$).

$$W_2 = \frac{(1 + G_1) + p\,(1 + G_2)}{1 + G_1} = 1 + p\,\frac{(1 + G_2)}{1 + G_1} = 1 + \left\{ \begin{array}{l} \text{procentowa} \\ \text{dopłata do} \\ \text{ceny umownej.} \end{array} \right.$$

III. W wypadku gdy są zmienne tylko generalia (oraz dla robót dodatkowych, general a których można podstawić we wzorze zamiast G_3).

$$p = 0, \qquad G_4 = G_2$$

$$W_3 = \frac{(1 + G_3) + 0\,(1 + G_2)}{1 + G_1} = \frac{1 + G_3}{1 + G_1}$$

we wszystkich wypadkach cena umowna „U" mnożona przez „W" stanowi cenę zrewidowaną „U_1"

$$U_1 = U \times W$$

Załącznik Nr 6.
do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 13 marca 1948 r.

W z ó r 1.

dla obliczenia „metodą syntetyczną" d o p ł a t spowodowanych wzrostem kosztów materiałów i robocizny.

Przyjęto: okres pierwszej rewizji cen po 1 grudnia 1946 r.

Przyjęto: okres drugiej rewizji cen po 1 maja 1947 r.

dla umowy i oferty z września 1946 r. na roboty inżynierskie wykonywane na teren e województwa śląskiego.

A. Końcowe zestawienie kosztorysu umownego (przykład):

Wyszczególnienie	Materiały	Robocizna	Suma
I. Roboty ziemne	200.000. —	1.400.000. —	1.600.000. —
II. Ciesielskie	1.200.000. —	800.000. —	2.000.000. —
III. Betony w masywach	1.400.000. —	3.000.000. —	4.400.000. —
IV. Konstrukcja żelazna	3.200.000. —	2.800.000. —	6.000.000. —
Razem:	6.000.000. —	8.000.000. —	14.000.000. —
Podział zaliczki (25% sumy kosztorysu)	15% s. koszt.	10% s. koszt.	25% s. koszt.
suma zaliczki	2.100.000. —	1.400.000. —	3.500.000. —

Do wysokości zal czek na materiały i organizację robót, wartości materiałów i roboczny (wliczając generalia) w nny być przerobione bez dopłat.

B. Wykonano do 1.XII.46 r. Rachunek przejściowy (przed zmianą cen).

Wyszczególnienie	Materiały	Robocizna	Suma
I. Roboty ziemne	200 000. —	1 000.000. —	1.200.000. —
II. Ciesielskie	200 000. —	100.000. —	300.000. —
III. Betony w masywach	300.000. —	1.000.000. —	1.300.000. —
IV. Konstrukcja żelazna	100.000. —	100.000. —	200.000. —
Razem:	800.000. —	2.200.000. —	3.000.000. —
Pozostała wartość zaliczki, do wysokości której materiały winny być przerabiane bez dopłaty 2.100.000 – 800.000	= 1.300.000. —	— *)	1.300.000. —

*) Wartość przepracowanej robocizny bez zwyżki przewyższa otrzymaną zaliczkę na organ zację robót, — do robocizny wykonywanej w następnym okresie przysługują dopłaty z tytułu zwyżki cen.

Rachunek przejściowy pierwszy po zmianie cen, mniej ostatni rachunek przed rewizją cen.

C. Wartość robót, objętych rewidowanym rachunkiem przejściowym, wykonanych po 1.XII.46 w-g koszt. umownego.

Wyszczególnienie	Materiał	Robocizna	Razem
I. Roboty ziemne	—	400.000.—	400.000.—
II. Ciesielskie	—	—	—
III. Betony w masywach	600.000.—	1.000.000.—	1.600.000.—
IV. Konstrukcja żelazna	1.600.000.—	1.400.000.—	3.000.000.—
Razem	2.200.000.—	2.800.000.—	5.000.000.—
Reszta zaliczki na materiały nie ulegająca rewizji stanowi następujący procent sumy kosztu materiałów rachunku $P = \frac{1.300.000}{2.200.000} = 0{\cdot}59091$	59,091 %		

D. Przeliczenie tablicy C z uwzględnieniem dopłat, spowodowanych rewizją cen.

Wyszczególnienie	Materiały: nie zwyżkujące — 59,091 sumy rachunku	Materiały: Współczyn dla dopł. Tabela 3	Materiały: zwyżkujące — pozostałe kwoty rach. i dopłaty do nich	Robocizna: Współ. czyn. dla dopł.	Robocizna: Kwoty rachn. i dopłaty do nich	Ogółem
I. Rob. ziemne	—		—		400.000	400.000
Dopłaty	—	—	—	0.30	120.000	120.000
II. Ciesielskie	—		—		—	—
Dopłaty	—	0.06	—	0.20	—	—
III. Betony w masywach	354.545		245.455		1.000.000	1.600.000
Dopłaty	—	0.26	63.818	0.30	300.000	363.818
IV. Konstr. żel.	945.455		654.545		1.400.000	3.000.000
Dopłaty	—	0.09	58.909	0.20	240.000	298.909
Razem: sumy umown.	1.300.000		900.000		2.800.000	5.000.000
Dopłaty	—		122.727		660.000	782.727
Ogółem:	1.300.000		1.022.727		3.460.000	5.782.727

Rachunek przejściowy pierwszy po drugiej zmianie cen mniej ostatni rachunek przed tą rewizją.

E. Wartość robót objętych końcowym rachunkiem, w którym cała należność za materiały zwyżkuje. Roboty wykonane po 1.V.47 r.

Wyszczególnienie	Materiały	Robocizna	Razem
I. Roboty ziemne	—	—	—
II. Ciesielskie	1.000 000	700.000	1.700.000
III. Betony w masywach	500.000	1.000.000	1.500.000
IV. Konstrukcja żelazna	1.500.000	1.300.000	2.800.000
Razem:	3 000.000 *)	3.000.000	6.000.000

Uwaga:*) Cała wartość zaliczki na materiały została pozostawiona bez zwyżek już w poprzednich rachunkach.

F. Przeliczenie tablicy E z uwzględnieniem dopłat, spowodowanych dwoma rewizjami cen.

Wyszczególnienie	Materiały			Robocizna		Ogółem
	niezwyżkujące *)	Współ. dla dopłat Tabela 3 i 4	zwyżkujące Pozostałe kwoty rach. i dopłaty do nich	Współczyn. dla dopłat	Kwoty rach. i dopłaty do nich	
I. Rob. ziemne	—	—	—	—	—	—
Dopłaty	—	—	—	—	—	—
II. Ciesielskie	—	—	1.000.000	—	700.000	1.700.000
Dopłaty	—	0.5052[1])	505.200	1.04[4])	728.000	1.233 200
III. Bet. w masyw.	—		500.000		1.000.000	1.500.000
Dopłaty	—	0.7514[2])	375.700	1.08[5])	1.080.000	1.455.700
IV. Konstr. żelaz.	—		1.500.000		1.300.000	2.800.000
Dopłaty	—	0.6459[3])	968.850	1.04[6])	1.352.000	2.320.850
Razem: sumy umowne			3.000.000		3.000,000	6.000.000
dopłaty			1.849.750		3.160.000	5.009.750
Ogółem:			4.849.750		6.160.000	11.009.750

1) $1.06 \times 1.42 - 1 = 0.5052$
2) $1.26 \times 1.39 - 1 = 0.7514$
3) $1.09 \times 1.51 - 1 = 0.6459$
4) $1.20 \times 1.70 - 1 = 1.04$
5) $1.30 \times 1.60 - 1 = 1.08$
6) $1.20 \times 1.70 - 1 = 1.04$

Uwaga:*) Cała wartość zaliczki na materiały została pozostawiona bez zwyżek już w poprzednich rachunkach.

Wzór 2.

Przykład przeliczenia rewizji cen z uwzględnieniem wyłączenia zaliczki na organizację robót (dla dróg kołowych i mostów drogowych).

Umowa zawarta była na 10.000.000. — zł. (robocizna 3.000.000. — zł. materiały 7.000.000. — zł.). Zaliczki udzielono 25% (2.500.000. — zł.) z czego 10% na organizację (1.000.000. — zł.) i 15% na materiały (1.500 000. — zł.).

W pewnym terminie zaistniala podwyżka płac robotniczych, przy czym ustalono podrożenie o 45% (współczynnik podrożenia 1,45).

Rachunek za roboty wykonane po dacie podrożenia robocizny wynosił 1.200.000. — zł (roboc. 400.000 zł., mater. 800.000 zł.) przy czym ceny jednostkowe robocizny są już pomnożone przez współcz. 1.45.

W rachunkach za roboty, wykonane przed zwyżką płac w rubryce „robocizna" ogólna kwota wynosiła 700.000 zł., a więc nieprzerobiona część zaliczki na organizację stanowi 1.000.000 — 700.000 = 300.000 zł. Ta kwota nie podlega zwyżce, co uwzględnia się jak następuje:

Rozliczenie:

	robocizna	materiały
Wysokość rachunku: 1.200.000 zł.	400.000	800.000
Umorzenie części zaliczki na organizację robót 10% od 1.200 000 = 120.000 zł.		
Dodatkowe potrącenie z tytułu wyłączenia nieprzerobionej części zaliczki na organizację 300.000 x 0,45 = 135.000		
Razem potrącenia w dziale robocizna	255.000	
Umorzenie części zaliczki na materiały 15% od 1.200.000		180.000
Do wypłaty	145.000 zł.	620.000 zł.
Razem:	765.000 zł.	

Dalsze dodatkowe potrącenia w rubryce „robocizna" z tytułu wyłączenia zaliczki na organizację nie są dokonywane.

Rewizje cen materiałów przeprowadza się sposobem analitycznym.

Adres Redakcji: Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Departament Organizacyjno-Prawny (Wydział Organizacyjno-Ustawodawczy). Telefon wew. M. K. Nr 311.
Adres Administracji: Administracja Wydawnictw Ministerstwa Komunikacji, ul. Chałubińskiego 4
Konto czekowe P.K.O. Nr I-658. — Telef. wew. M. K. Nr 337.

Do nabycia w Administracji Wydawnictw M. K., w Składnicach taryfowych D. O. K. P. i C. B. T. R. Z. w Bydgoszczy. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedynczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się.

Warunki prenumeraty: Prenumerata wynosi w Kraju:
Kwartalnie zł 150, półrocznie 300 zł, rocznie 600 zł. Cena każdego numeru zł 35.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

Zakłady Graficzne Ministerstwa Komunikacji w Warszawie, Chałubińskiego Nr 4.